

Ortezin tanımı, tarihçesi, sınıflandırılması ve kullanım amaçları

1. Hafta

Prof.Dr. Serap Alsancak

Ortezin Tanımı

- **Ortez:**

Dođuřtan veya sonradan herhangi bir nedenle kol, bacak ve gövde hareketlerinde azalma veya kayıp olan kişilerin bu fonksiyonlarına yardımcı olan, gerektiğinde zarar gören bölgenin hareketini kısıtlayan, bozulan postürü veya deformiteyi düzelten cihazdır.

Ortezin Tarihçesi

- Mısırdaki mumyalar üzerinde bulunan ortezler 6.000-7.000 yıl öncesine aittir.
- İlk ortezlere yönelik bilgiler spinal ortezler üzerinde yoğunlaşmaktadır.
- Vertebral deformitelerde tercih edilen ve kafes şeklinde olan bu ortezlerin daha çok onları gererek düzeltmeye çalıştığı anlaşılmaktadır.
- Skolyoz, lordoz, kifoz gibi terimlerin kullanılmaya başlanması, dinamik ortezleme MS 130-201 arasında olmuştur.
- Spinal ortezlerin reçetelendirilmesi Fransız cerrah Ambroise Pare (1510-1590) dönemine rastlar.

Planche II.

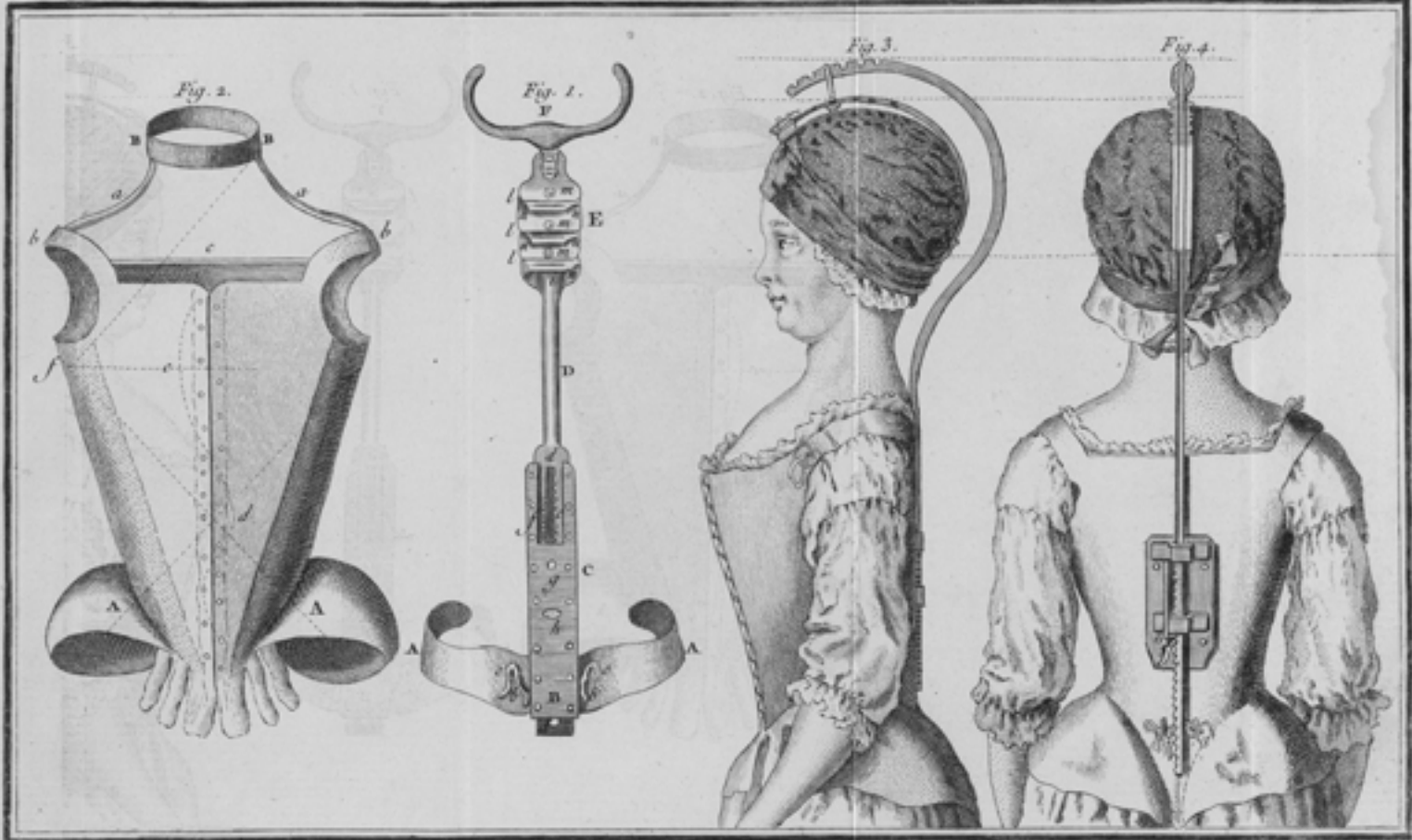

Fig. 66. (Nach Hoffa.)

Fig. 75. (Nach Fischer.)

Fig. 77. (Nach Fischer.)

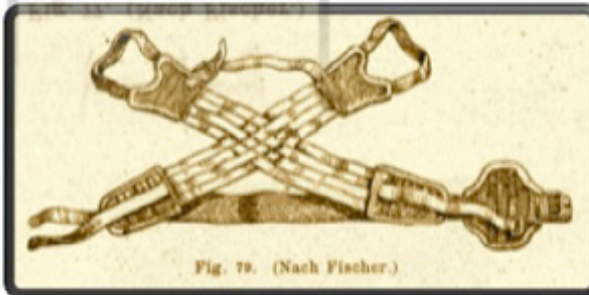
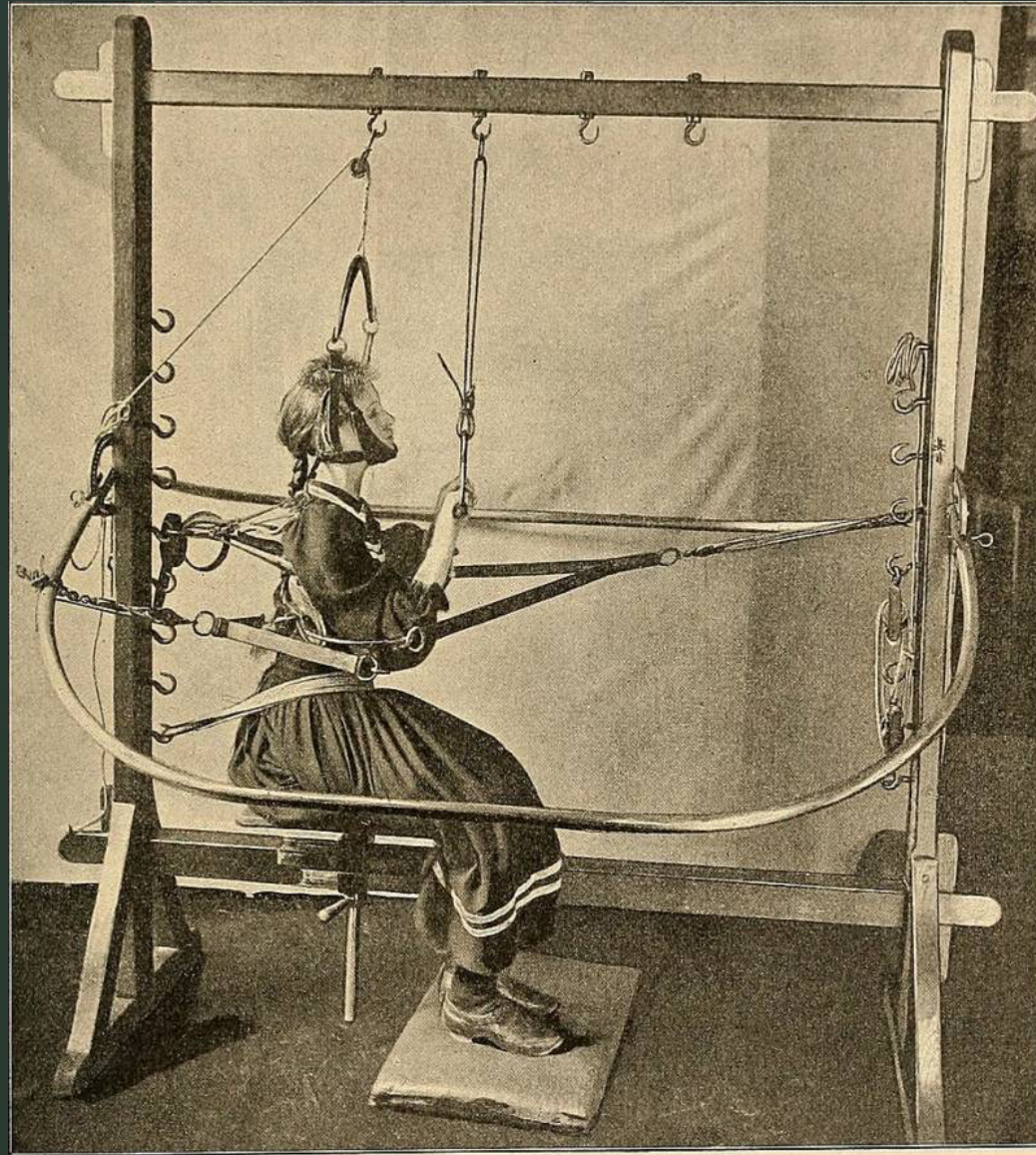
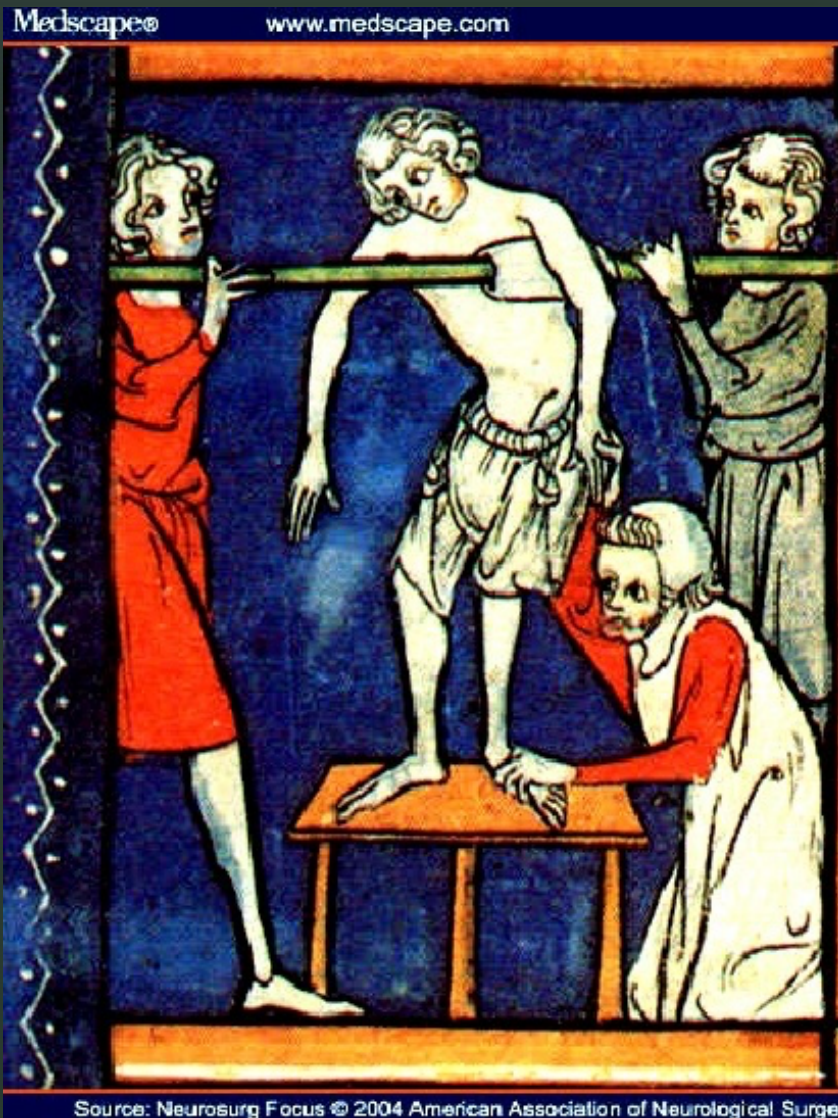

Fig. 79. (Nach Fischer.)

British Museum'dan

18. yy başlarında spinal sorunlarda tedavi (Serefeddin Sabuncuoğlu)

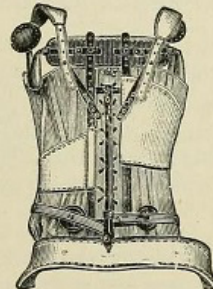
Fig. 83 a.

Fig. 83 b.

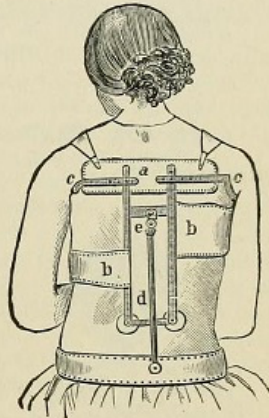
DE GRUYTER
 ELASTISCHKEIT
 DER
WIRBELSÄULE
 VON
 DR. K. SCHWABE
 VERLAG VON
 DE GRUYTER
 BERLIN

Fig. 600—Illustrating Curvature when Patient has no Support.

Fig. 601—Chas. F. Stillman's Brace for Lateral Curvature, combined with Corset. (Posterior view.)

Fig. 602—Showing Principal Features of Stillman's Brace.

Önemli isimler

□Heine-Medin hastalığı; Poliomyelitis

Jakob Heine (1840'da serebral paralizi olarak) ve Karl Oskar Medin (1890'de ciddi enfeksiyöz hastalık olarak) tanımladılar. Virütik bir hastalık olduğu ve sinir sistemini tuttuğu çok sonraları anlaşıldı. 1950'lerde polio aşısına geçilinceye kadar milyonlarca çocukbu hastalıktan etkilendi.

Polio epidemisi, polioda kullanılan kısa ve uzun yürüme ortezlerinin gelişimine önemli katkı sağladı.

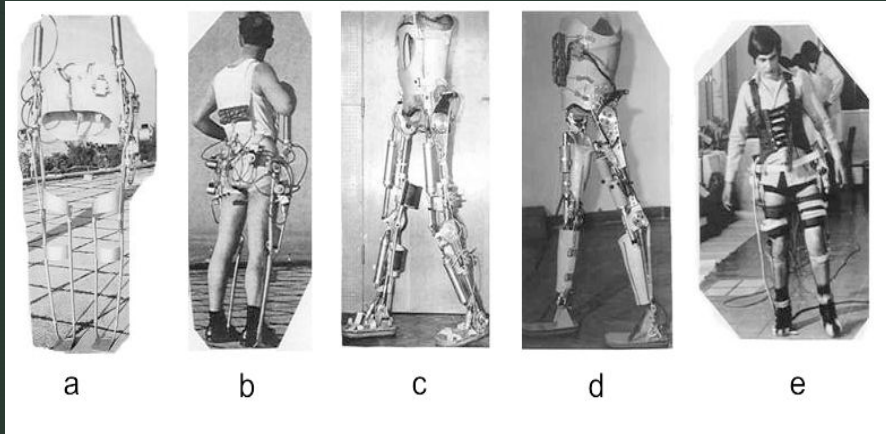

FIG. 14.—Adjusting improved splint on a litter patient, Broussay, France, April 20, 1918

Önemli isimler

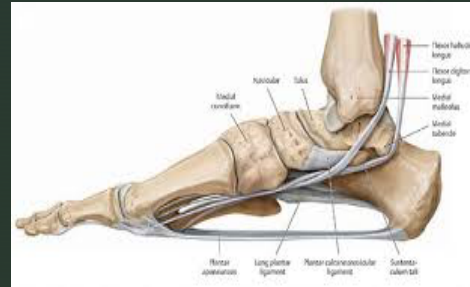
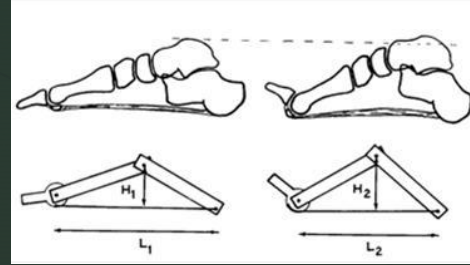
- Jean-Andre Venel; Orthopedik, Rehabilitatif ve Profilaktik hizmet gerçekleştirmiştir. Ayrıca İsveç’li Venel 1780’de ortezeleme ile fizik tedavi uygulamalarını birleştirmiştir.

- Antonius Mathijssen; Alçı sargı uygulamasını bulan cerrahdır.

Önemli isimler

- ❑ Ambroise Pare; Club foot, **Windlass** mekanizması, Skolyoz tedavisinde önemli adımlar atmıştır.
- ❑ Antonius Mathijsen; Alçı sargı uygulamasını bulan cerrah

Önemli isimler

- Tıp bilimi içerisinde ortopedinin tanımlanması 18. yüzyılda olmuştur.
- Fransız hekim Nikolas Andry «ORTHO+PEDIE» teriminin Yunanca iki kelimedenden oluştuğunu belirtir.

- Ortho: Düz
- Pedi: Çocuk

- Ortotik anlamda ise değerli bir yayın olan 1741’de basılan ‘Çocuk deformitelerini önleme

ve korreksiyon sanatı’ isimli kitapta spinal eğriliklerde rijit ortezleme ele alınmıştır.

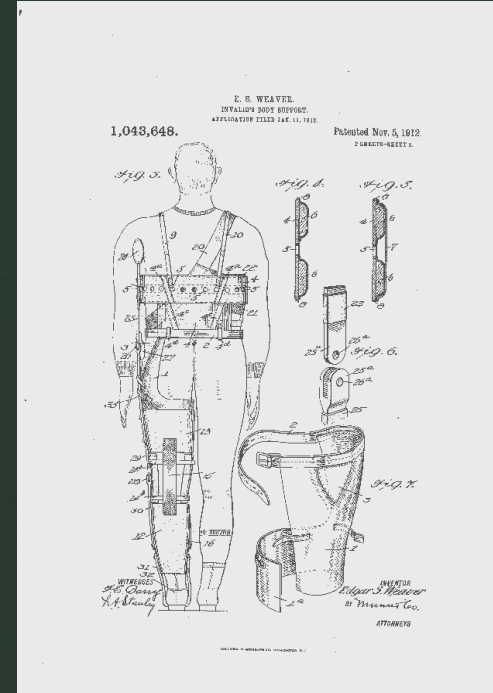
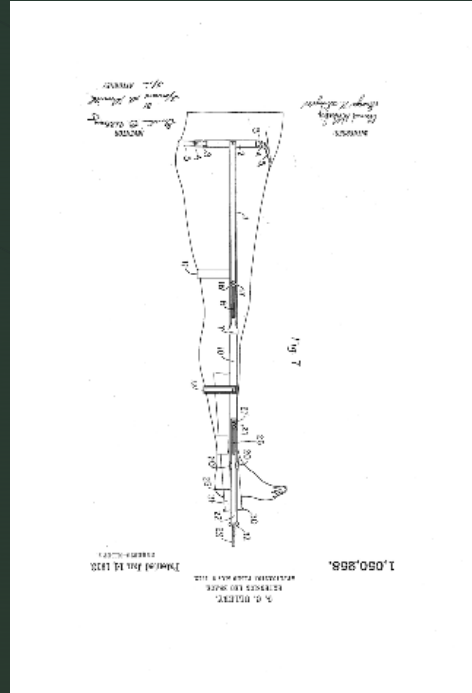
Önemli isimler

□ Hugh Owen Thomas (babası Evan Thomas); Thomas splint, Thomas collar, Thomas heel tasarımını ve Thomas testi tanımlarını alana getirdi.

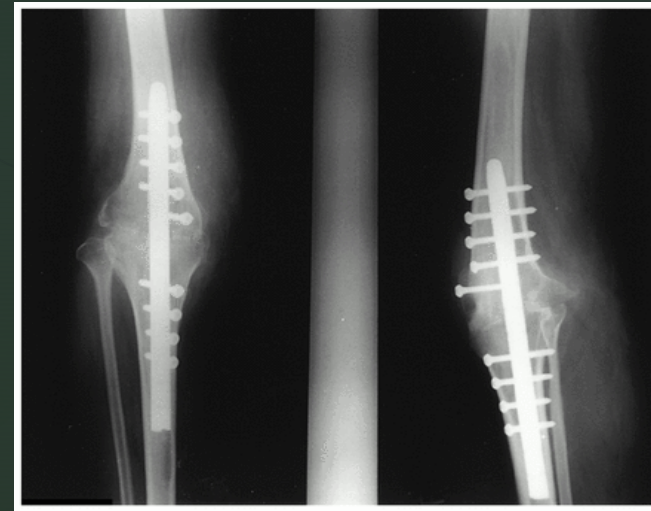
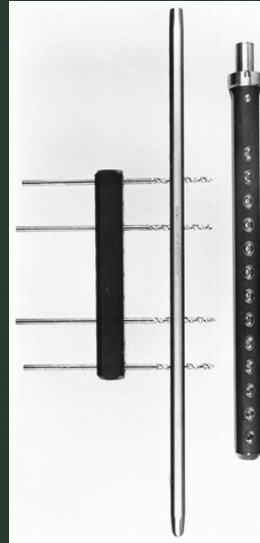
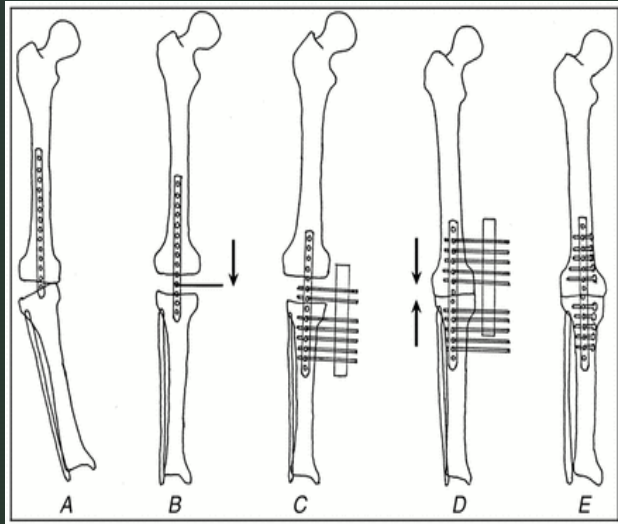
Önemli isimler

□ Sir Robert Jones; İlk ortopedik ortezlerin tasarımını alt ekstremite ve gövde için yapan cerrahdır. (Özellikle poliomiyelit sekelli hastaların mobilizasyonunda büyük katkı sağlamıştır)

Önemli isimler

- Ronald Lawrie Huckstep; Kırık ortezleri, kırık çivileri üzerindeki çalışmaları alanda önemlidir.

► Mesleki tanımlamalar-Ortez tarihçesi

- ❑ Bugüne dek ortezle uğraşan bireyler ortez yapımcısı, atelci, alçıcı gibi isimlerle anılmıştır.
- ❑ Günümüzde bu terimlerin yerini profesyonel lisans mezunu olarak yetişen ortotistler ve teknik anlamda ön lisans mezunu olarak yetişen ortez teknikerleri almıştır.
- ❑ Ortopedistler ortezlerin fonksiyonel olmasında ve uygulanmasında ortez yapımcılarına yıllarca önemli katkı sağlamışlardır.
- ❑ II. Dünya savaşı ortopedist-ortotist ilişkisini daha da geliştirmiştir.
- ❑ Almanya'da ve Amerika'da büyük ortez üretim merkezleri 19. yüzyılda açılmış ve hızla gelişmiştir

Ortezin tarihçesi

- ❑ Gelişen materyaller ve teknoloji protez ve ortezlerin daha güçlü, daha hafif ve daha fonksiyonel olmasında etken olmuştur.
- ❑ II. Dünya savaşını izleyen yıllarda plastiklerin hızla kullanıma girmesi ortezlerin dayanıklı, ucuz, üretimlerinin kolay ve uygulama sonrası şekillenebilir olmalarını sağladı.
- ❑ Günümüzde gelişen teknoloji ile myoelektrik ve elektromekanik sistemler protez ve ortez alanında yerini almıştır.

Ortezin Tarihçesi

- II. Dünya savaşından sonra ortotistlerin eğitimleri gündeme gelmiş ve 1948'de protez-ortez alanında ilk sertifikalandırma «American Board» sistemine geçilmiştir.
- Amerika'da 1950'lerde kısa süreli protez-ortez eğitimleri olarak yetişen alan çalışanları, ilerleyen yıllarda donanımlı yetişen, üniversitelerin lisans mezunları olarak sağlık sektörüne kazandırılmaya başlamışlardır.

Ortezlerin sınıflandırılması ve kullanım amaçları

- ❑ Fonksiyona yardımcı olmak (assistif özelliği)
- ❑ Desteklemek (supportif özelliği)
- ❑ Hareketi kısıtlamak (immobilize edici özelliği)
- ❑ Bozulan postürü veya deformiteyi düzeltmek (korreksiyon özelliği)

